

SIMFONIJE

LUDVIČA VAN BEETHOVNA

Beethoven je napisal 9 simfonij.

SIMFONIJA ŠT. 3 (Eroica – Herojska), prvič se v glasbeni zgodovini pojavi kot 3. stavek – namesto menueta scherzo.

1. stavek:

- a) Katera družina glasbil predstavi temo? _____
- b) V kateri družini glasbil se tema ponovi prvič in drugič? _____
- c) Tonaliteta je dur / mol.

2. stavek:

Stavek je v _____ tempu. Začetno temo predstavijo _____, ki jo pozneje ponovi _____ . Nekateri muzikologi ta stavek poimenujejo pogrebni marš.

3. stavek:

- a) Kakšen je taktovski način? _____
- b) Kakšen je tempo? _____
- c) Kakšen je značaj? _____
- d) V kakšni obliki je napisan stavek? _____

4. stavek:

Napiši 5 značilnosti stavka

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

SIMFONIJA ŠT. 5 (Simfonija usode)

1. stavek:

Uvodni motiv, ki je sestavljen iz ___ različnih tonov, je skladatelj označil z besedami »Tako trka usoda na vrata!«.

Uvodni motiv je skladatelj razširil v naslednjo temo:

1. TEMA

Allegro con brio

Za sonatno obliko je značilen kontrast med 1. in 2. temo.

2. TEMA

p dolce

2. stavek:

Skladatelj ga začneja s temo, ki jo je nadaljeval z variacijami.

Andante con moto

3. stavek:

Skladatelj ga imenuje Scherzo. V začetku je nekoliko zadržan, nato se lahko razživi v triu.

Allegro

4. stavek:

Ima sonatno obliko. Začne se z mogočno temo v trobilih – kot zmagoslavje nad človekovo usodo. Sledi kontrastna druga tema.

1. TEMA

Allegro

2. TEMA

SIMFONIJA ŠT. 6 (Pastoralna, posvečena pomladi)

Beethoven je globoko občudoval in cenil naravo. To je izrazil v svoji šesti simfoniji, ki jo je imenoval **Pastoralna**. Ima pet stavkov in vsakemu od njih je dodal kratko, v besedah izraženo misel, ki uvaja v glasbeno vsebino.

1. stavek: Prebujanje vedrih občutkov ob prihodu na deželo

2. stavek: Prizor ob potoku

3. stavek: Vesela vaška družba

4. stavek: Nevihta, vihar

5. stavek: Pastirska pesem, vesela in hvaležna čustva po viharju

Partitura, ki je Ljubljani vtisnila Beethovnov pečat

V Ljubljani predstavili izdajo prepisa Beethovnov Šeste simfonije

Ob 100-letnici Univerze v Ljubljani je Akademija za glasbo, ki slavi 80 let, izdala prepis partiture Beethovnov Šeste simfonije s skladateljevimi lastnoročnimi popravki, ki ga hrani Narodna in univerzitetna knjižnica.

A. J. 20. oktober 2019 ob 15:40

Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Nastal je *"izjemno lep izdelek, ki ga bomo lahko kazali po svetu"*, je na predstavitvi povedal dekan akademije Marko Vatovec.

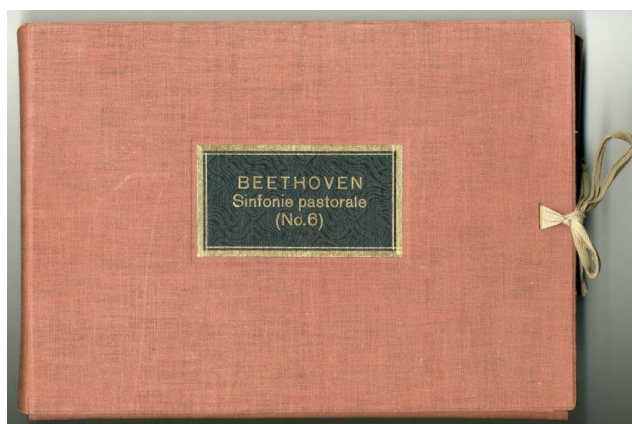
Kopist je bil načeloma vesten, izvornik se razlikuje samo v t. i. akcidencah, ki naj določajo dolžino oziroma intenziteto not. Foto: Akademija za glasbo

Ljubljanska kopija rokopisa, ki je eden od dveh ohranjenih prepisov skladateljevega avtografa, je v obliki fototipske reprodukcije izšel v sodelovanju Akademije za glasbo, Založbe Univerze na Primorskem ter Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK). V glasbeni zbirki NUK-a ga hranijo od leta 1955, kamor je prišel prek Glasbene matice in glasbene akademije iz arhiva nemške Filharmonične družbe v Ljubljani, ki je obstajala od leta 1794 do 1918 oziroma formalno do leta 1945.

Projekt so po besedah glavnega urednika založbe **Jonatana Vinklerja** začeli oktobra lani. Nastala je dvojezična, slovensko-angleška izdaja, ki je po njegovem mnenju lep primer tega, "*kaj Slovenci zmoremo, če stopimo skupaj*". Strokovna besedila so napisali muzikolog **Jernej Weiss**, muzikologinja in vodja glasbene zbirke v NUK-u **Alenka Bagarič**, maestro **Uroš Lajovic** ter profesor na akademiji **Ivan Florjanc**, ki je prispeval predgovor.

Pastoralna simfonija in Slovenci

Weiss je v svojem prispevku skušal osvetliti pomen Pastoralne simfonije v širšem simfoničnem kontekstu oziroma v kontekstu glasbene ustvarjalnosti na začetku 19. stoletja in njene izvedbe v Ljubljani. V Beethovnovem opusu je po njegovih besedah ta simfonija precej posebna, ker je "*že izkazovala neke kvazi programske tendence*", poleg tega je edina petstavčna.

Papir za bibliofilsko izdajo 50 izvodov v formatu 330 krat 230 milimetrov je izdelala papirnica Goričane, finančno pa sta jo med drugim podprla ministrstvo za kulturo in Festival Ljubljana. Foto: dLib

Mnenja, ali gre za programsko ali absolutno glasbo, se po Weissovih besedah krešejo še danes, čeprav se nagibajo v smer druge. Na vprašanje, kolikokrat je bila izvedena v času Filharmonične družbe, je po Weissovih besedah težko odgovoriti, tudi zato, ker so bili stavki izvajani posamično, in ne v celoti. Do leta 1972, ko je bila ustanovljena slovenska Glasbena matica, pa je na odru družbe zaživela vsaj sedemkrat, kar jo "*uvršča med tiste bolj popularne simfonije*".

Zakaj je bil Beethoven hvaležen Ljubljani?

Alenka Bagarič se je v svojem besedilu osredotočila na vprašanje, kako je rokopis prišel v Ljubljano in od kdaj je mogoče slediti zapisom o tem. Izhodišče je bilo pismo kronista Filharmonične družbe Friedricha Keesbacherja, ki je partituro leta 1862 našel v njenem arhivu in prvič opozoril nanjo. Ob pregledovanju dokumentov je naletel na že pozabljeno Beethovново pismo zahvale za to, da mu je družba leta 1819 podelila častno članstvo. V njem je obljubil, da bo v Ljubljano v znak hvaležnosti poslal "*eno svoje še neobjavljeno delo*".

"*Mednarodne primerjalne študije rokopisov, prepisov in drugih virov so potrdile, da je pisava resnično Beethovnova. Danes vemo, da je rokopis prepisal njegov kopist Joseph Klumpar, in tudi s precejšnjo gotovostjo lahko časovno omejimo nastanek tega prepisa,*" je povedala Alenka Bagarič. Simfonijo je Beethoven končal leta 1808, istega leta je nastal tudi prepis.

"*Filharmonična družba je partituro dodatno ožigosala, žal pa njenega prejema ni dokumentirala. Nekaj časa je služila praktičnim izvajalskim namenom in zdi se, da ji do prihoda Keesbacherja niso posvečali posebne pozornosti. In če so pred davnimi dvestotimi leti ob izvolitvi Beethovna za častnega člana Filharmonične družbe prejem njegovega pisma takoj naznanili v časopisu, je molk ob domnevnem prejemu tako razkošnega darila toliko bolj nedoumljiv,*" je v svojem prispevku zapisala muzikologinja.

Beethoven je prvič težave s sluhom omenil 1801, ko je bil star trideset let. Pritoževal se je, da težko sliši višje tone glasov in glasbil. Do leta 1812 so morali ljudje pri pogovoru z njim kričati, da jih je slišal, leta 1818 pa je komuniciral s pomočjo pisanja. V zadnjih letih pred smrtjo leta 1827 je popolnoma oglušel. Foto: AP

Vesten kopist

Kot je povedal Lajovic, je v "ljubljski" partituri nekaj vnesenih popravkov. Kopist je bil načeloma vesten, razlike so po njegovih besedah samo v t. i. *akcidencah*, ki naj določajo dolžino oziroma intenziteto not.

Papir za bibliofilsko izdajo 50 izvodov v formatu 330 krat 230 milimetrov je izdelala papirnica Goričane, finančno pa sta jo med drugim podprla ministrstvo za kulturo in Festival Ljubljana. Prihodnje leto jo bodo predstavili tudi tuji muzikološki javnosti v okviru Slovenskih glasbenih dnevov, v digitalni obliki pa je že dosegljiva na spletni strani založbe in NUK-a.

SIMFONIJA ŠT. 9 (skladatelj je v Finalu četrtega stavka uglasbil besedilo Schillerjeve Ode radosti, ki je himna prijateljstvu in ljubezni med ljudmi ter je tudi himna Evropske unije).